

dr hab. Paweł Krauzowicz
dziedzina: sztuki muzyczne
dyscyplina artystyczna - instrumentalistyka

Kraków, 30.03.2015r.

adres do korespondencji:
ul. Św. Tomasza 43
37-027 Kraków
tel. 509 858 993
pkrauzowicz@wp.pl

Zleceniodawca recenzji:

Akademia Muzyczna w Gdańsku, Wydział Instrumentalny pismo z dnia 17.02.2015 r., zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 14.03.2003 r. o stopniach i tytułach naukowych oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zmianami Dz. U. nr 164 poz. 1365 z dnia 17.08.205r).

Dotyczy:

Uchwały nr 26/2013-2014 Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Gdańsku z dnia 16.06.2014 r. w sprawie:

wszczęcia, na wniosek mgr Dominika Grędzińskiego z dnia 30.04.2014 r. przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej: instrumentalistyka - i wyznaczenia promotora prof. dr hab. Bogdana Ocieszaka

– liczba uprawnionych członków Rady Wydziału	20
– na posiedzeniu obecnych było	13
– oddano głosów ważnych	13
– za wszczęciem przewodu i wyznaczeniu promotora	13
– głosów przeciwnych	0
– głosów wstrzymujących się	0

Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwały było zachowane.

Uchwały nr 9/2014-2015 Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Gdańsku z dnia 16.02.2015 r. w sprawie:

wyznaczenia recenzentów: dr hab. Romana Widaszka z Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach oraz dr hab. Pawła Krauzowicza z Akademii Muzycznej w Krakowie

–	liczba uprawnionych członków Rady Wydziału	20
–	na posiedzeniu obecnych było	15
–	oddano głosów ważnych	15
–	za wyznaczeniem recenzentów	15
–	głosów przeciwnych	0
–	głosów wstrzymujących się	0

Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwały było zachowane.

W świetle ustawy z dnia 14.03.2003 r. o stopniach i tytułach naukowych oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 z późniejszymi zmianami) Rada Wydziału Instrumentalnego posiadała uprawnienia do przeprowadzenia przewodu na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej – instrumentalistyka.

Do nadesłanego mi przez Dziekana Wydziału Instrumentalnego prof. zw. dr hab. Elżbietę Rosińską pisma sygnowanego datą 17.02.2015 r. informującego o wszczęciu przewodu doktorskiego i wyznaczeniu mojej osoby recenzentem pracy doktorskiej mgra Dominika Grędzińskiego pt. "*Charakterystyka twórczości klarnetowej Eugene Bozzy na tle francuskiej literatury klarnetowej XX wieku*", zostały dołączone następujące dokumenty:

- dokumentacja Doktoranta
- praca doktorska
- wyciąg z protokołu z przebiegu posiedzenia Rady Wydziału z dnia 16.06.2014 r.
- protokoły komisji skrutacyjnej z przeprowadzonych głosowań
- lista obecności członków Rady Wydziału na posiedzeniu w dniu 16.06.2014 r.
- wyciąg z protokołu z przebiegu posiedzenia Rady Wydziału z dnia 16.02.2015r.
- protokoły komisji skrutacyjnej z przeprowadzonych głosowań
- lista obecności członków Rady Wydziału na posiedzeniu w dniu 16.02.2015 r.

Oceniając przygotowanie pana Dominika Grędzińskiego od strony formalnej pragnę podkreślić, że dokumentacja Doktoranta została starannie przygotowana i czytelnie ułożona według logicznego zamysłu. Zawiera ona wniosek o wszczęcie postępowania na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej: Instrumentalistyka, kwestionariusz osobowy, uwierzytelnioną kserokopię dowodu osobistego, uwierzytelnioną kserokopię dyplomu ukończenia studiów wyższych, życiorys artystyczny, koncepcję pracy doktorskiej, program dzieła artystycznego /brak w nim jednego utworu *Fantaisie Italienne*, który jest nagrany na CD i opisany w pracy/, wykaz i opis dorobku artystycznego, działalności dydaktycznej, osiągnięć artystycznych, uczestnictwa w kursach mistrzowskich.

W dalszej części dokumentacja zawiera kserokopie programów koncertów i afiszów.

Do dokumentacji dołączona została praca doktorska, na którą składają się: dzieło artystyczne, zarejestrowane na dwóch płytach CD oraz opis tego dzieła pt. "*Charakterystyka twórczości klarnetowej Eugene Bozzy na tle francuskiej literatury klarnetowej XX wieku*". Dołączone zostały również wyciągi fortepianowe zarejestrowanych kompozycji.

Opis dzieła, poświęcony kompozycjom klarnetowym Bozzy, zwraca uwagę swoją starannością formalną i edytorską. Rzetelność opracowania świadczy o profesjonalizmie i wnikliwości Doktoranta.

Płyty CD, zatytułowane i podpisane nazwiskiem Doktoranta, nie zawierają spisu wykonywanych utworów oraz informacji o czasie trwania poszczególnych kompozycji.

W opisie utworów, wykonywanych jako dzieło artystyczne w przypadku CD 1 (utwory na klarnet i fortepian) pominięte zostały istotne informacje o miejscu i czasie nagrania oraz reżyserze dźwięku, dokonującym realizacji fonograficznej.

Podstawowe dane o Kandydacie

Dominik Grędziński urodził się 09.06.1988 roku w Elblągu, gdzie ukończył z wyróżnieniem ZPSM w roku 2007. W tym samym roku podjął studia w Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku w klasie prof. Marka Schillera, a następnie prof. Bogdana Ocieszaka. Jako student brał udział w licznych konkursach i festiwalach, otrzymując nagrody i wyróżnienia zarówno jako solista, jak i kameralista. Uczestniczył w wielu kursach mistrzowskich, był dwukrotnym stypendystą Elbląskiego Towarzystwa Kulturalnego (2011 i 2012 r.), otrzymał także stypendium Rektora Akademii Muzycznej w Gdańsku oraz Stypendium Artystyczne Prezydenta Elbląga. Współpracował z wieloma polskimi orkiestrami a także Baltic Youth Philharmonic oraz I, Culture Orchestra. Prowadzi działalność koncertową jako kameralista, jest również pedagogiem klasy klarnetu Powiatowej Szkoły Muzycznej I st. w Dywitach - filiach w Biskupcu i Barczewie.

W trakcie swojego stosunkowo krótkiego okresu działalności artystycznej, Doktorant wykonał pięć koncertów z towarzyszeniem orkiestry symfonicznej: dwa z Orkiestrą Zespołu Szkół Muzycznych w Elblągu (Elbląg, Clamart – Paryż, K. Kurpiński – Koncert B-dur, dyr. Mariusz Mróz), dwa z Akademicką Orkiestrą Symfoniczną (Gdańsk, A. Ponchielli – Il Convegno, dyr. Zygmunt Rychert) oraz jeden z Orkiestrą Kameralną Bałtyckiej Filharmonii Młodych (Gdańsk, E. Bozza – Concerto, dyr. Sylwia Anna Janiak). W swoim dorobku artystycznym ma również 28 koncertów kameralnych w różnych konfiguracjach: z kwartetem klarnetowym (sala ZPSM w Elblągu), w duecie klarnetowym (Kudowa Zdrój, Duszniki Zdrój, Dywity), kwintetem dętym w ramach cyklicznych koncertów: Elbląskich Koncertów Kameralnych, Czwartkowych Wieczorów Muzycznych w Sopocie, Niedzielnym Koncertów w Teatrze w Grudziądzu, Festiwalu Muzyki Kameralnej w Gdańsku, Muzyka w Zabytkach Starego Gdańska; koncertów w duecie z fortepianem: w salach koncertowych szkół muzycznych na Pomorzu oraz Warmii, a także w ramach cyklicznych koncertów: „Muzyka w pałacowych Pokojach” w Morażu, „Czwartkowych Wieczorów Muzycznych” w Sopocie, a także jako część gali wręczenia stypendiów: „Promocje 2012”, przyznawanych przez Elbląskie Towarzystwo Kulturalne i Elbląskich Nagród Kulturalnych Prezydenta Miasta Elbląga. W ramach wspomnianych koncertów kameralnych Doktorant niejednokrotnie wykonywał najważniejsze pozycje literatury klarnetowej i kameralnej.

Jako uczestnik międzynarodowych projektów orkiestrowych: Baltic Youth Philharmonic oraz I, Culture Orchestra Doktorant występował na znaczących europejskich festiwalach i w wielu prestiżowych salach koncertowych, między innymi: Konzerthaus w Berlinie (Festiwal Young Euro Classic), Sali Koncertowej Radia Duńskiego w Kopenhadze, Berwaldhallen w Sztokholmie (Baltic Sea Festiwal), Kraftwerk w Peenemunde (Usedom Music Festiwal), Teatro dal verte w Mediolanie, Moscow International Performing Arts Center w Moskwie,

Sali Koncertowej „Harpa” w Reykiawiku, Sali Koncertowej „Estonia” w Tallinie, „Usher Hall” w Edynburgu (Edinburgh International Festiwal).

Podkreślając młody wiek Doktoranta należy stwierdzić, że artystyczne umiejętności oraz ambitne zamierzenia, pozwalające realizować wszechstronne i różnorodne przedsięwzięcia muzyczne, dają nadzieję na działalność koncertową, która w znaczący sposób wzbogaci polską kulturę muzyczną.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska mgra Dominika Grędzińskiego pt. "*Charakterystyka twórczości klarnetowej Eugene Bozzy na tle francuskiej literatury klarnetowej XX wieku*" przygotowana pod kierunkiem promotora prof. dr hab. Bogdana Ocieszaka składa się z dzieła artystycznego oraz opisu dzieła.

Dzieło artystyczne to dwie płyty CD, na których zostały zarejestrowane utwory klarnetowe Eugene'a Bozzy, w tym również na klarnet basowy, klarnet i fagot oraz koncert na klarnet i orkiestrę.

Ciekawe i różnorodne stylistycznie i formalnie utwory, zaprezentowane na CD, czynią ten zestaw kompozycji atrakcyjnym dla odbiorcy. Podziwu godne są w nim umiejętności techniczne oraz wirtuozowskie Wykonawcy, ukazywane w dziełach, wymagających wysokiego kunsztu artystycznego oraz odpowiedniej wrażliwości muzycznej.

Zasadniczą część nagrania stanowią utwory na klarnet i fortepian / CD 1/, poza tym usłyszeć można: etiudy, duet, koncert z orkiestrą /CD 2 /

Imponujący zestaw utworów obejmuje ponad 100 minut muzyki w doskonałym wykonaniu, a dodatkowym potwierdzeniem tego mistrzostwa jest nagranie „na żywo” bardzo trudnego *Concerto*, stanowiącego dla wielu instrumentalistów barierę nie do pokonania. Dominik Grędziński znakomicie poradził sobie z realizacją ambitnego zamiaru, co świadczy o jego artystycznej dojrzałości i w pełni ukształtowanej osobowości twórczej, zasługującej na stopień naukowy, do którego świadomie aspiruje.

CD 1 zawiera 9 kompozycji na klarnet i fortepian. Są to :

Fantasie Italienne

Ballade (na klarnet basowy)

Bucolique

Idylle

Prelude et Divertissement

Caprice - Improvisation

Pulcinella

Suite

Rhapsodie Niçoise

Na CD 2 zostały zarejestrowane:

Etiuda nr 8 ze zbioru *14 Etudes de mecanisme*

Etiuda nr 1 ze zbioru *Douze etudes*

Etiuda nr 3 ze zbioru *Onze etudes sur des modes karnatiques*

Utwór nr 1 ze zbioru *Graphismes*
Contrastes III na klarnet i fagot (cz. I, III, V, VII).
Concerto na klarnet i orkiestrę kameralną

Dokonane nagrania wybranych kompozycji przedstawiają pana Dominika Grędzińskiego jako Artystę w pełni ukształtowanego, dysponującego bardzo dobrą techniką i pełnym - wyrównanym w całej skali dźwiękiem, którym znakomicie wydobywa różne odcienie emocjonalne i stylistyczne utworów, różnicując barwę brzmienia stosownie do prowadzonej narracji. Wirtuozowskie partie utworów wykonuje z lekkością, pokonując bez zastrzeżeń skomplikowane pochody i figuracje. Zamysł interpretacyjny jest czytelny, spójna i logiczna koncepcja realizowana konsekwentnie dzięki rzetelnemu przygotowaniu technicznemu i merytorycznemu oraz artystycznej intuicji. W utworach z towarzyszeniem fortepianu doskonale uzupełniające się partie instrumentalne wydobywają całe bogactwo kompozycji, co stanowi świadectwo umiejętności współpracy wykonawców w celu jak najpełniejszej interpretacji wszystkich sensów, zawartych w prezentowanych dziełach.

Na szczególną uwagę zasługują kompozycje nagrane na CD 1, które zostały przygotowane i zarejestrowane z dużą starannością, widoczną w dbałości o szczegóły, uwzględnianie niuansów artykulacyjnych, dynamicznych i brzmieniowych. To zróżnicowanie wykonania czyni poszczególne dzieła interesującymi. Piękne prowadzenie frazy w *Idylle*, zastosowanie techniki legato *espressivo*, subtelne, słyszalne piano nadają utworowi poetyckości.

Przy tak intensywnym nacechowaniu emocjonalnym wykonania nie rażą drobne niedostatki intonacyjnie dźwięków w trzeciej oktawie w *Fantasie Italienne*. Położenie nacisku na realizację dynamiki stało się przyczyną niedociągnięć intonacyjnych, ale nie deprecjonuje to całościowego efektu.

Wykonanie *Ballade* na klarnecie basowym również nie jest w pełni stabilne intonacyjnie, słychać małe niedociągnięcia intonacyjne przy dźwiękach (takt przed literą A, takt 7 w literze B).

Większość z nagranych utworów jest bardzo zróżnicowana pod względem agogicznym a zmiany tempa i charakteru zanotowane są niejednokrotnie co kilka lub kilkanaście taktów, co stanowi nie lada wyzwanie dla artysty. Dokładna realizacja kompozytorskich sugestii powoduje, że utwór nabiera właściwego charakteru i staje się bardziej emocjonalny. Właściwe odczytanie i przekazanie intencji twórcy jest oznaką rzetelności wykonawczej, którą pan Grędziński niewątpliwie posiada. Aspekt agogiki w prezentowanych kompozycjach jest szczególnie podkreślany przez Doktoranta w opisie dzieła jako istotny czynnik interpretacji, niestety tego aspektu w pewnym stopniu zabrakło w nagranych utworach. I tak w *Fantasie Italienne* brakuje *Animando* w numerze 15, podobnie w *Ballade* (dziewięć taktów po literze F), w *Bucolique* (drugi takt w numerze 2) czy też w numerze 13 *Caprice – Improvisation* oraz w *Suite* (litera H).

Tempo wykonywanych utworów, jeśli nie zostało ściśle określone przez kompozytora, jest kwestią indywidualnego podejścia wykonawcy, jednak ze względu na implikowany przez nie charakter utworu chciałoby się słyszeć niektóre fragmenty lub ich części w tempach żywszych, jak np. *Scherzo* w numerze 10 w *Bucolique*, *Fantasque et leger* oraz *Allegro scherzando* w numerze 12 w *Caprice Improvisation* czy *Allegro* w numerze 6 *Rhapsodie Niçoise*.

Wierność zapisowi nutowemu jest cenną wartością u wykonawców, jednak agogika i frazowanie zyskałyby, gdyby artyści pozwolili sobie na większą elastyczność, śmielsze rubata, wyrazistsze oddechy. Zapewne ten brak swobody i pewna ostrożność interpretacyjna

związane są z sytuacją rejestracji nagrania. Można przypuszczać, że wykonanie „na żywo” miałyby większą dozę swobody i w efekcie chyba lepszy przekaz ekspresji.

Powyższe spostrzeżenia w żaden sposób nie umniejszają artystycznej wartości zaprezentowanej przez Doktoranta pracy. Uważam, że przedstawione przez pana Grędzińskiego dzieło artystyczne jest prezentacją satysfakcjonującą, świadczącą o wysokim poziomie umiejętności oraz zaangażowania.

CD nr 2 zawiera cztery Etiudy z różnych zbiorów o odmiennym stopniu trudności a wykonanie ich prezentuje Doktoranta jako artystę, dysponującego pięknym dźwiękiem oraz bardzo dobrą techniką. Na tym samym dysku zarejestrowano również *Contrastes III* na klarnet i fagot (cz. I, III, V, VII) - jest to kompozycja, będąca przykładem repertuaru kameralnego z udziałem klarnetu Eugene’a Bozzy.

Decydując się na wybór tego utworu pan Grędziński wykazał się śmiałością w podejściu do repertuaru, unikając szablonowych decyzji, preferujących utwory piękne, popularne czy wyjątkowo znaczące (a do tych trudno zaliczyć wymienione *Contrastes III*).

Ostatnim utworem na płycie jest *Concerto* na klarnet i orkiestrę kameralną, w którym doskonale opanowanie partii solowej pozwoliło Doktorantowi wraz z dobrze akompaniującą Orkiestrą Kameralną Bałtyckiej Filharmonii Młodych pod dyрекcją Sylwii Anny Janiak stworzyć ciekawą interpretację. Ogólnego pozytywnego wrażenia estetycznego nie zepsuło nie zawsze bardzo czytelne i dokładne, ale za to pełne polotu i swobody brzmienie orkiestry.

Wykonanie *Concerto*, w którym klarnecista wykazuje więcej inicjatywy, agogika jest bardziej giętka, dynamika bogatsza, a dialog między orkiestrą i ich brzmienie bardziej naturalne, jest z pewnością jedną z najbardziej udanych artystycznych interpretacji, urzekających swoim wyrazem.

Reasumując powyższe uwagi i sugestie należy stwierdzić, iż przedstawione dzieło artystyczne, mimo drobnych zastrzeżeń, jest w pełni satysfakcjonujące. Stawia tym samym Doktoranta w gronie ukształtowanych Artystów, pełnych twórczych, ambitnych aspiracji oraz o bogatej, wyraźnej osobowości.

Praca doktorska pana Dominika Grędzińskiego, poświęcona analizie utworów klarnetowych Eugène’a Bozzy, jest cenną pozycją muzykologiczną, pełniącą ważne funkcje dydaktyczne w pracy zarówno muzyka – klarnecisty jak też pedagogów, uczniów i studentów, pragnących pogłębiać wiedzę i doskonalić umiejętności artystyczne.

Przedstawiona w sposób przystępny i rzetelny twórczość kompozytora została ukazana w kontekście historycznym, co pozwala na zobiektywizowane określenie charakteru stylistyki muzycznej, reprezentowanej przez twórcę. Drobne zastrzeżenie można mieć do słabo zaznaczonego, funkcjonalnego powiązania przedstawionych stylów i kierunków muzycznych z nadrzędnym tematem pracy, dotyczącym twórczości Eugène’a Bozzy. Encyklopedyczny zarys wybranych kierunków istnieje tutaj jako samodzielna część, bez podkreślenia, które z nich i w jaki sposób zostały przetworzone lub twórczo wykorzystane w wybranych kompozycjach Bozzy. Pan Grędziński w ciekawy sposób przybliżył niektóre aspekty nowatorskie w muzycznych kreacjach kompozytora, jak choćby serię zeszytów etiud zatytułowanych *Graphismes na flet, obój, klarnet, fagot, waltornię, trąbkę i puzon* - utworów, które zaznajamiają instrumentalistów z graficzną notacją muzyki współczesnej.

Wnikliwie przedstawione i zanalizowane utwory na klarnet z fortepianem oraz na zespoły kameralne uświadamiają czytelnikowi stopień i rodzaj trudności, z jakimi musi się zmierzyć wykonawca. Autor w bardzo przejrzysty sposób, cytując odpowiednie fragmenty kompozycji,

podpowiada, jak poradzić sobie z interpretacją oraz problemami technicznymi, występującymi w danym utworze. Stanowi to niewątpliwie cenną wskazówkę dla wszystkich, którzy pragną zmierzyć się z twórczością Eugène'a Bozzy.

W części, poświęconej analizie *Concerto* na klarnet i orkiestrę kameralną Doktorant w profesjonalny sposób ukazał różnice między partyturą orkiestrową a wyciągiem fortepianowym oraz znaczenie tego faktu dla interpretacji utworu.

Niezwykle wartościowe są wszystkie uwagi, odnoszące się do strony technicznej analizowanych kompozycji oraz szczegółowe wskazówki, istotne zwłaszcza dla młodych wykonawców, szukających sugestii interpretacyjnych. W tych fragmentach pracy pan Dominik Grędziński prezentuje się jako doświadczony muzyk, w mistrzowski sposób wykorzystujący znajomość tajemnic instrumentu oraz chętnie przekazujący tę wiedzę innym.

W pracy dostrzega się drobne usterki, jak na przykład niekonsekwentne stosowanie zasady odmiany nazwisk – wskazane byłoby ujednoczenie pisowni, świadczące o pełnej świadomości Autora.

Warto również doprecyzować rozumienie terminu poliakordy, używanego przez Autora w analizie harmonii utworów Bozzy.

Dołączona do pracy bibliografia oraz tabela chwytów nie tylko ułatwiają czytelnikowi samodzielne pogłębianie tematu, ale też pokazują erudycję i rzetelność Autora.

Podkreślając wyjątkowe wartości opiniowanej pracy z pełnym przekonaniem polecam ją jako niezbędną lekturę w bibliotece każdego profesjonalnego muzyka.

Konkluzja

Stwierdzam, iż mgr Dominik Grędziński w przedstawionej pracy doktorskiej wykazał się dojrzałością i samodzielnością artystyczną, popartą wiedzą teoretyczną i praktyczną.

W sposób wyczerpujący przedstawił zagadnienie, zawarte w tytule pracy. W moim przekonaniu praca doktorska mgra Dominika Grędzińskiego spełnia wymagania art. 13 ust. 1 Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku. Pozytywnie oceniam efekty podjętych przez Doktoranta działań.

